

detust Krono, nink Eina-kolift muud allejānu, kui ennege üts ainus koolmeister nink mõnne latse.

Sis õnša keisri Aleksandri I. armo läbbi sai wannast Krono, nink Eina-kolift kätte wastset koli üllesäetus, Kinnasium nink temma eenwalmista: mise-kool, mes Kreiskolis kutsutas. 1804 sel 15. Septembril sai Kinnasiumi-kool pühhendetus nink tõisel päiwal allust temma sisen oppetamine. Kolil es olle tol kõrral weel omma pärris majja, enge sai üritu korterin petus. Täl es olle sis ka ennamb kui 16 oppid, lea kolmen jaun ehk klassin saiwa jaetus nink 8 koolmeistre hoelde antus. Ent pea kaswi oppide arw häste surembas. 1805 sai Kinnasiumi tarwis se majja ostetus, mes Wangi-hone wasta saisap nink kellest meie pilt ütte kolka näüdap. Senna walmisteti koli kambrid nink anti kolioppetajile korterit. Seni kui 1814 sai ifs üts probwesser kätte ajastaja päle koli-üllesäetuse nink hokandjas säetus; ent sis sai kool omma saiswat pääd, sedda Direktoris nimmitetas. Eddimäne olli Rosenberger, üts oppetetu nink tark mees. Wana wannamees ellap parhillafe weel, ent 1839 ajastajast sani ei olle mees ennamb ammetin, wannause nink nõrkuse pärrast. 1820 sai kool jälle parremba kõrra päle säetus. Koli oppetajide arw sai surembas tettus nink oppide kolme jao ehk klassi päle säeti weel kätte wastset klassi, — nink ni kui põllo saaf surembas lät, kui põllomees wanna modo kolmenurme piddamise mannu ei jä, enge ennamb nurme säep, nida naksi ka sefinnatse kätte wastse klassi säed, mise pärran tundmise semen parrembide noorte inemiste pään sigginema. Tol kõrral olli jubba 92 oppat kolin nink saiwa 13 oppetajest oppatus.

1829 sai postimajja wasta wastne Kinnasiumi kolitamise-majja üllestettus nink 1830 Septembrikuul pühhendetus. Keiser olli se sure majja ehitamise-kullo kinknu. Majja sisen om 6 suurt koli-

kammert, 1 suur Sali-kammer, kun eggal hommungul kuf opja oppetajidega kokkotullewa hommungo-laulo laulma, ütte Piibli pätki nink temma selletust kuuldma nink hommungo-palwust piddama. Sääl omma ka weel mõnne mu kambre, kun kolipärralise ramato (neid om ennamb 6000 tütki) nink mõnne mu tarwiliko koliasja hoietas. Sen majjan om nüüd Summala õnnistamise nink kaitsemise al jubba 24 ajastaja sanu kool kõrra-pärrast petus. Ei olle sedda sedda rahho-tööd riknu, ei olle kaff oppetajid wai oppid lajjale pillanu nink keisri armohole al ei olle oppetajide üllespiddamise ei ka koliramatuide nink mu tarwiduste kullo mitte pudunu, enge sawa egga ajastaja 9000 hõbberubla se päle kullutetus. Nüüd oppetawa sääl 16 oppetajat 185 oppat. Jubba om ennamb 400 noort meest sest kolist Uniwersiteti päle lānnu nink om säääl tarwilikuid tundmisi korjanu, et nemma kui ferriko-oppetaja wai tohtri wai kohtowannemba ka sulle, armas küllamees, tulluliko ollesse. Paljo muid om aptekris, kaupmehhis, wäepälkuis nink mõisapiddajis sanu nink tõiste tullus neid tundmisi pruuknu, mes nemma Kinnasiumin omma hennele korjanu. —

Ent messuggust sõame mõitet oppide man ärratetas nink kinnitetas kolin, sedda wõit sinna neist manitsufist nätta, mes wanna ausa Rosenberger oppile and, kui temma wastsid oppetajid koli ammeti päle säed. Temma üttel:

Eggaüts hoitko henda neide säeduste pärra nink piddago neid kallis ommān sõamen:

Pelja Summalat, sest Summala-pelg om lige tarkuse allustus.

Arwusta esja nink emma, se om eddimäne säedus, kel towotust om antu, et sinno kassu peap häste kääma nink et sinna peat korwa ellama ma pääl.